

KURTLAR VADİSİ PUSU DİZİSİNDEKİ MURO KARAKTERİ ve AKP'NİN “KÜRT AÇILIMI”NDAKİ ROLÜ

THE ROLE OF AKP'S IN THE “KURDISH EXPANSION” AND THE CHARACTER OF
MURO IN THE ARRAY OF THE VALLEY OF THE WOLVES

Taylan MARAL

İstanbul Üniversitesi İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı
İstanbul University Department of Administrative and Financial Affairs
tmaral@istanbul.edu.tr

ÖZET

Siyaset kurumu, toplumu yönetmek adına her türlü kavramı, kuralı ve sistemi kendine göre şekillendirip kullanır ve bunu yaparken de en çok medyayı tercih eder. Kimi zaman cinsiyeti, kimi zaman da etnik kökeni kullanan siyasiler, kendi çoğunluklarını oluşturarak hedefaldıkları kesime ya da gruba karşı bazen dolaylı bazen de dolaysız ayrımcılık söylemlerini kullanırlar.

Özellikle Ak Parti ve bağlantılarının medya sektöründe birer birer söz sahibi olması tek sesli medyayı oluşturmuş, halka çeşitli kanallardan farklı şekillerde aynı mesajı iletmeyi başarmışlardır. Öğrenmenin en kolay ve etkili olduğu yöntem “eğlenerek öğrenme” yöntemidir. Televizyonda yayınlanan dizi, yarışma vb. programların hepsi “eğlencelik” yayınlardır. Televizyon yolu ile fark ettirmeden beyne yerleşen fikirler, insanların tavır, davranış ve tercihlerinde de etkili olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: AKP, Kurtlar Vadisi, Kürt Açılımı, Muro, Siyaset.

ABSTRACT

Political Institution uses all kinds of the concept, the rule and the system with shaping according to itself for managing the society prefers the media mostly. Politicians who use sometimes the sex and sometimes ethnicity, use direct and indirect discrimination discourses towards the regional group or group of people aimed by them with creating their majority.

Particularly Ak Parti and its connections constitute monophthong media because of being entitled one by one in media sector and they succeed the same message in different ways from the diverse resources to the people. To enjoy in learning method is the easiest and the most efficient method. The programs which are series, competitions and etc are 'entertainment' broadcasts. The thoughts settle unbeknownst in the brain by the television and these thoughts influence to the human behaviors and prefers.

Keywords: AKP, Kurdish Initiative, Muro, Politics, Valley of the Wolves.

GİRİŞ

Bir kitle iletişim aracı olan televizyon günümüzde en kolay ulaşılabilen, en yaygın kullanılan ve en etkili görsel ve işitsel bir araçtır. 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren hayatımıza giren televizyon, gittikçe yaygınlaşmış; yaşam tarzımızı belirleyen, algılarımızı yönlendiren, tutum, değer ve davranışlarımızı etkileyen önemli bir güç; temel bir toplumsallaşma aracı ve yaşamımızın önemli bir parçası haline gelmiştir.

Evin/ailenin doğal bir üyesi haline gelen televizyon, eğlendirme, haber ve bilgi verme, eğitime ve toplumsallaştırma işlevlerini yerine getiren; kamuoyu oluşturmada, sosyal kontrol sağlamada ve sosyal gerçekliğin oluşumunda etkin bir güç haline gelmiştir. Böylesine yaşamımızın bir parçası haline gelen; tutumlarımızın ve değerlerimizin oluşmasında etkin bir güç olan televizyon, ilk ortaya çıkışından beri birçok tartışmaya ve beraberinde birçok araştırmaya konu olmuştur. Televizyon, etkileri bakımından araştırmaların odak noktasını oluşturmaktadır. Televizyonun ilk ortaya çıkışından ve yaygınlaşmaya başlamasından beri ilginin odağında ise televizyon ve şiddet ilişkisi vardı. Televizyon ve şiddet ilişkisine yönelik ilk yürütülen çalışmaların bir kısmı televizyondaki şiddetin tespitine yöneliktir. Televizyondaki şiddet ise gerek genel gözlemlerle gerekse de içerik analiziyle ortaya konmakta ve sonuçta televizyon programlarının yoğun biçimde şiddet sahneleriyle dolu olduğu tespit edilmektedir.

Bu çalışma, "Kurtlar Vadisi" dizisinin izleyiciler üzerindeki etkisini ve günlük hayata yansımaları medyada çıkan haberlerle örneklendirme ve televizyon dünyasından yansıyan mesaj ve imgelerin ne gibi etkilere yol açtığını sorgulamaya yöneliktir. Çalışmanın temel amacı "Kurtlar Vadisi" serisinin toplum üzerindeki etkisi ve buna bağlı olarak "Kurtlar Vadisi Pusu" dizisindeki "Muro" karakterinin Ak Partinin Kürt Açılımındaki etkisini ortaya koymaktır.

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ VE KURAMSAL ÇERÇEVE

Araştırmada, "Muro"nun "Kürt Açılımı"ndaki rolünü ortaya koymak amacıyla, karakterin diziyeye dâhil olduğu 13.bölümden, karakterin öldürülmesi sonucu diziden ayrıldığı 65.bölüme kadar olan bölümlerin izlenmesi ile Ak Partinin bu açılımda izlediği politikalar arasındaki ilişki soruşturulmuştur.

Kültürel Göstergeler Projesi kapsamında geliştirilmiş olan Yetiştirme Teorisi, adını daha çok televizyon ve şiddet ilişkisi üzerine çalışmalarıyla kitle iletişim araçlarından özellikle televizyonun toplumdaki sosyal ve kültürel rolüne vurgu yapan bir çerçeve sunar. 1967-1968 yıllarında A.B.D'de "Şiddeti Önleme ve Nedenleri Üzerine Ulusal Komisyonu" sponsorluğuyla başlayan Kültürel Göstergeler Projesi, 1970'lerden günümüze kadar çalışmalarına devam etmiştir (Gerbner vd., 1982: 100; Gerbner, 1998: 175). Kültürel Göstergeler Projesi, daha sonraları Yetiştirme Araştırmaları ya da Yetiştirme Kuramı adıyla anılır olmuştur(Taylan, 2011).

Yetiştirme kuramı, kişilerin sosyal dünya hakkındaki algıları ile ilgilidir. En temel hipotezi, televizyonu çok seyredenler (az seyredenlere göre), televizyon dünyasının yaygın ve tekrarlanan mesaj ve derslerini yansıtan bir dünya algısına daha fazla sahiptir. Yetiştirme teorisinin söz konusu bu hipotezi, korku ve şiddet üzerindeki araştırmalar için -belki de en iyi- bir çerçeve

sunar. Yürütülen çalışmalarda, televizyonu çok seyredenlerde yüksek oranda mağdur edilme korkusu, diğerlerine karşı güvensizlik, dünyanın tehlikeli bir yer olduğu algısı, geleceğin belirsiz ve sıkıntılı olacağı inancı ve yabancılaşma tespit edilmiştir (Signorielli, 1990; Signorielli, 2005: 19). Yetiştirme kuramı da, ana yayın kuşağındaki (prime-time) televizyon programları içeriğinin analizi verileri üzerine temellenmektedir. Kültürel Göstergeler Projesi kapsamında 1967 yılından beri de yürütülen çalışmalarda da özellikle ana yayın kuşağındaki televizyon programlarının içeriğinin büyük oranda şiddet içerikli olduğu bulgulanmıştır(Taylan, 2011).

George Gerbner'in 1960'ların ortasında Pensilvanya Üniversitesi Annenberg İletişim okulunda geliştirdiği ekme-yetiştirme kuramı, özellikle televizyon kullanılarak bir psikoloji, kültür veya ideolojiyi izleyici bilincine yerleştirilmesi ve yetiştirilmesi esasına dayanmaktadır(Erdoğan, 1998).

Ekme-yetiştirme kuramı, temelde kitle iletişim araçlarının özellikle de televizyonun izleyicilerin uzun dönemde inançlarını, düşüncelerini ve davranışlarını etkilemede ne kadar büyük güce sahip olduğu görüşünü içermektedir(Güngör, 2011:96).

Gerbner'e göre televizyon aracılığıyla verilen iletiler etkisini hemen göstermeyeceğinden insanların verilen mesajı hemen alıp yaşamlarında uygulamaları da beklenmemelidir. İzleyiciye bazen dizi film ve haber bazen de komedi ve eğlence ile verilen iletiler zamanla inançları ve düşünceleri üzerinde etkisini gösterir. Ekilen iletilerin zamanla insanların tutum ve davranışlarının değişmesi tam da Gerbner'in kuramında bahsettiği işlemin gerçekleşmesi anlamına gelmektedir(Güngör, 2011:97)

Ekme-yetiştirme kuramı, televizyon başında fazla zaman geçirenlerin, televizyonun ortak paydasını oluşturan ve en çok yinelen iletilerinden yansıyan bir dünya görüşüne sahip olacaklarını anlatır. Televizyon aracılığıyla önce izleyicilerde bir takım gereksinimler oluşturulur ve sonrasında da bu gereksinimleri giderecek çözümler sunulur. Televizyonun anlattığı hikâyelerle algılar biçimlenir, sahte bir dünya ekilir ve kişiler gerçekliğe göre değil, ekilen bu sahte dünyaya göre hareket ederler. Sonuç olarak ortaya çıkan sanal bir televizyon gerçekliği ve televizyon kültürüdür.

Televizyonların, büyük şirketlerin ve reklam ağlarının elinde olduğu, kısacası ekonomik bir yatırım alanı olduğu dikkate alındığında televizyon kültürünün aslında bir ticaret kültürü olduğu ya da daha güncel bir ifadeyle, tüketim toplumu - tüketim kültürü oluşturduğu sonucuna da varmak mümkün olur.

KİTLE İLETİŞİM ARAÇLARININ ETKİSİ

Gerbner 1960'da Lasswell'in geçmişteki incelemelerden elde ettiği sonuca bağlı kalarak, medyanın bir kültürde var olan tutumlar ve değerleri "ekip geliştirdiğini" (yetiştirdiğini), böylece bir kültürde "birleştirici rol oynadığını" belirtir. Gerbner'e göre, kitle iletişimi sosyalleştiren ajan olarak rol oynar ve televizyon gerçeğinin izleyicide "ekilmesi" (yani televizyon gerçeğinin izleyicide egemen olması) izleme yoğunluğuyla pozitif bir ilişki içindedir. Çok seyreden izleyicilerin "günlük yaşamın gerçeklerini" tanımlamasında televizyon gerçekleri egemendir.

Kurtlar Vadisi Pusu Dizisindeki Muro Karakteri ve AKP'nin "Kürt Açılımı"ndaki Rolü

Televizyon gelecekteki tercihleri ve kullanışları etkileyen tutumları eker. Okuryazarlığın ve hareketliliğin tarihsel engellerinin ötesine geçen televizyon nüfusun günlük kültürünün öncel ortak kaynağı olmuştur. İncelenen medya gerçeğinde, medya şiddeti ağırlıktadır. Televizyonun toplumsal yaşamı anlatımında da "şiddet ve tecavüz" önemli bir rol oynar. Örneğin akşam programlarında gösterilen şiddet, gerçek hayatta olandan on kat daha fazladır. Fiziksel tecavüzü pek ender acil ve tıbbi yardım izler. Televizyonu çok izleyenlerde büyük tehlikeler ve emniyetsizliklerin olduğu, "rezil bir dünyada" yaşadıkları duygusunun az izleyenlerden daha keskin olduğu kanısı vardır. Bunu Gerbner "insafsız dünya sendromu" olarak niteler(Doğan, 1998)

Siyasi ve ticari güçler, toplumun ne düşünmesini istiyorlarsa medyanın gündemine onu koyarlar. Böylece medyanın arkasındaki güçler insanlara ulaşmanın en kolay yolu olan kitle iletişim araçları vasıtası ile halkı istedikleri şekilde yönlendirebilmektedirler(Güngör, 2011:98).

Kitle iletişim araçları günümüz dünyasının vazgeçilmezi haline gelmiştir. Bu gerçek yapılan çeşitli araştırmalarla da saptanmıştır. Bazı toplumlarda kitle iletişim araçları sıkı denetim altında tutulurken, daha demokratik olan bazı toplumlarda ise görece daha az denetim vardır. Sıkı denetim olan toplumlarda kitle iletişim araçlarının bağımsız olarak toplum üzerinde etkili olması zorlaşır.

Televizyon kanalının ana hedefi yüksek seyredilirlik oranı (reyting) elde etmektir. Çünkü bu yüksek seyredilirlik oranı ve bunun ardından elde edilen reklam gelirinine bağlı olarak kanalın maddi anlamda gücü artmakta ya da azalmaktadır. Bu nedenle de ülkemiz de dahil olmak üzere tüm dünyadaki bazı televizyon kanalları, yüksek seyredilirlik oranı yakalamaya çalışırken yaptıkları programın olumsuz etkisini ve sonuçlarını göz ardı edebilmektedirler. Bu felsefenin ürünü olarak ortaya çıkan programlarda kimi zaman değerlere saldırıya yer verilebilmekteyken, kimi zaman da ilk bakışta anlaşılamayan yöntemlerle çeşitli değerler yıpratılabilmektedir. Bunun için çok çeşitli yöntemler kullanılmaktadır. Örnek olarak; kanun dışı hayat şeklini öven, gerilimi, kavgayı, hatta silahlı çatışmaları makul gibi gösteren dizi ve filmler de aynı şekilde olumsuz etki oluşturan programlardır.

Yapılan araştırmalarda ortaya çıkan sonuç ise, bu dizilerin ve filmlerin özellikle gençler üzerindeki olumsuz etkilerini gözler önüne sermektedir. Bazı gençler televizyonlarda yayınlanan bu film ve dizileri yalnızca izlemekle kalmamakta, bu yayınlardaki karakterlerin giyim, konuşma ve hayat tarzlarını taklit etmeye çalışmaktadırlar.

Ülkemizde 2001 yılında yapılan bir araştırmaya göre okuma ve izlenme oranları toplumun hangi iletişim aracına ne kadar eğilimli olduğunu da göstermektedir. Araştırmaya göre ülkemizde dergi okuma oranı %4, kitap okuma oranı %4,5, gazete okuma oranı %22, radyo dinleme oranı %25 ve televizyon izleme oranı da %94 olarak belirlenmiştir(<http://istatistikler.net/izleme.html>).

Kitle iletişim ortamı sağlayan medya ortamı veya şartları oluşturmada en etkili araçların başında gelir. Nitekim Hürriyet gazetesinin eski sahibi Erol Simavi, Emin Çölaşan'a verdiği ve 3 Mayıs 1988 tarihinde Hürriyet gazetesinde yayınlanan röportajında askeri darbe konusuna değinerek orduyu darbeye basının hazırladığını söyler. Simavi: "Dünyada basın için 'beş büyük kuvvetten biri, dördüncü kuvvettir' derler. Bu söz Türkiye için geçerli değildir. Hâkimiyet, elbette

kayıtsız şartsız milletindir. O başka. Ama birinci kuvvet Türkiye’de ordu mu? Hayır. Basındır. İkincisi ordudur. Çünkü Orduyu ihtilallere basın hazırlar. Radyo ve televizyon hazırlayamaz. Bu iki organ (radyo ve televizyon) hükümetin elindedir” diyerek, hem basının gücüne hem de televizyonun hükümetin elinde olduğunu anlatmaya çalışmıştır(Hürriyet, Nisan 1988).

Türkiye’deki Etkileri

Medyada şiddet üzerine çalışan araştırmacılara göre, medyada sürekli şiddet içeriğine maruz kalmanın izleyici üzerinde kısa ve/veya uzun vadede üç temel etkisi vardır: İzleyiciyi şiddete yöneltebilir, izleyici şiddete karşı duyarsızlaştırabilir ve izleyicinin kendini kurban gibi hissetmesine neden olabilir. Bandura ve Ross gibi bazı araştırmacılar; medyanın sosyal davranışların en önemli kaynaklarından biri olduğunu ve özellikle televizyon aracılığı ile şiddete maruz kalan insanların kendi hayatlarında da bu aşırılık durumunu tecrübe ettiklerini ileri sürmektedir. Gerçekten de bunun sayısız örneklerini görmek mümkündür. Sözelimi son yılların fenomen dizisi “Kurtlar Vadisi”nin bazı gençlerin davranış ve giyinme tercihlerine etkisi gözle görülmektedir. Dizideki karakterlere öykünen bazı gençlerin çete kurdukları, başkalarını gasp ettikleri gazetelere yansıyan gerçeklerdir(Arık, 2011).

Türkiye’de gündemi belirleyen hangi olay olduysa o hafta mutlaka “Kurtlar Vadisi” adlı dizide izleniyordu. Kumarhane kralının ölümü, Ergenekon baskınları, Danıştay saldırısı, borsa spekülasyonları ve hatta Hrant Dink cinayeti kısacası ülke gündeminin tüm kirli yüzü her hafta ekranlardaki bu dizide yerini alıyordu. Kurtlar Vadisi’nin gördüğü ilgi sosyologları bile harekete geçirmişti. Çünkü okullarda çocuklar dizideki “Polat Alemdar”a özeniyor, onun gibi davranıp, onun gibi giyiniyorlardı(<http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=8373532>)

Kırıkkale Gazi Endüstri Meslek Lisesi Elektrik ve Elektronik Bölümü öğrencisi M.B., 9,00.- TL borcu olduğu öne sürülen arkadaşı U.K.’den alacağını istemesiyle çıkan tartışma sonucu yanındaki ekmek bıçağını çeken U.K. arkadaşını üç yerinden bıçaklayarak öldürdü. Sonrasında ise arkadaşının cesedini yakınlardaki kör bir kuyuya atan ve üzerini toprakla kapatan U.K., yakalanarak gözaltına alındı. Kırıkkale Emniyetinde verdiği ifadesinde, “Kurtlar Vadisi” dizisindeki “Polat Alemdar” karakterine özendiğini söyleyen 16 yaşındaki U.K., “Ben Polat Alemdar olacağım. Bıçağı iki kere salladım, üçüncüde öldürdüm” derken, televizyonun ve onun ürettiği karakterlerin özellikle çocuklar ve gençler arasında ne kadar ciddi etkiler oluşturduğuna da örnek teşkil ediyordu(<http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=306333>).

Dizinin sevilen isimlerinden Oktay Kaynarca’nın canlandığı “Süleyman Çakır” karakteri, 8 Nisan 2004 tarihinde öldüğünde sevenleri tarafından gazetelere vefat ve başsağlığı ilanları verilmişti. Üstelik dizideki ölümünün dördüncü yıl dönümünde dahi unutulmamış ve Kocaeli’nde yaşayan Tarık Bulut isimli bir vatandaş tarafından “Acımız büyük. Merhuma rahmet, eş ve yakınlarına başsağlığı dilerim” şeklinde gazete ilanı verilmiştir(<http://www.medyafaresi.com/haber/12644/televizyon-cakir-olmedi-kalbimizde-yasiyor-gazeteye-olum-ilan-verdiler.html>).

Kurtlar Vadisi hakkında bir ilan da Konya’nın yerel gazetelerinden Yeni Meram gazetesine verilmişti. Türk bayrağı önünde esas duruşta bekleyen askerlerin fotoğrafının da bulunduğu ilanda, dizinin Türk siyasi yaşamındaki gerçekleri yansıttığına inandıklarını belirten Mehmet

Kurtlar Vadisi Pusu Dizisindeki Muro Karakteri ve AKP'nin "Kürt Açılımı"ndaki Rolü

Akif Yıldırım isimli vatandaş, "Hrant Dink cinayeti ile birlikte Türkiye'de istenmeyen bir takım gelişmeler yaşandı. Bize göre Kurtlar Vadisi dizisinde yayınlananlar gerçeğin ta kendisi. Bu dizinin yapımında emeği geçen herkese teşekkür ederiz" dedi(<http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=5921651>).

Dizi halk içerisinde o kadar derine işlemiştir ki, Adapazarı'nda düzenlenen bir futbol turnuvasına katılan takımlardan biri Kurtlar Vadisi adını almıştı. Ancak daha ilginç olanı dizide öldürülen "Süleyman Çakır" karakteri için maç öncesi bir dakikalık saygı duruşunda bulunulmasıydı. Maç sonrasında takım kaptanı Asım Kurucan da, dizinin yeni bölümünü hafta boyunca sabırsızlıkla beklediklerini belirtti(<http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=218199>).

Hafta boyunca diziyi sabırsızlıkla bekleyen izleyiciler zaman zaman heyecanlarına da yenik düşüyorlardı. Konya'da yaşayan kırkbeş yaşındaki emekli Tahir Türköz, Perşembe akşamı "Kurtlar Vadisi"ni izledikten sonra heyecandan kalp krizi geçirerek hayatını kaybetmişti. AA muhabirine açıklama yapan yakınları Türköz'ün diziyi çok sevdiğini, hatta dizi saatinde eve misafir dahi kabul etmediği belirterek özellikle Çakır'ın vurulduğu sahnede çok heyecanlandığını ve kalp krizi geçirdiğini söylediler(<http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=215536>).

Kurtlar Vadisi dizisinin takipçileri arasında devletin başındaki isim Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'da bulunuyordu. CNN Türk televizyonunda 5N1K programını hazırlayıp sunan Cüneyt Özdemir, Erdoğan'ın bir gününün nasıl geçtiğine ilişkin ilginç notlar hazırlamıştı. Konuşmasında zaman zaman televizyon izleyebildiğini anlatan Erdoğan, ATV ve Kanal7'de ki dizileri izlediğini ayrıca "Kurtlar Vadisi"ni oldukça başarılı bulduğunu belirterek tamamını izleme imkanı olmasa da kısım kısım seyrettiğini söylemişti(<http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=318235>).

Bir Başbakan'ın neyi seyrettiğini açıkça dile getirmesi onun siyasal kimliğinin de dünya görüşünün de işareti gibidir. Örneğin, ATV kanalı Turkuvas Radyo Televizyon Gazetecilik ve Yayıncılık A.Ş. bünyesinde yayın yapan bir televizyon kanalıdır. Turkuvas Radyo Televizyon Gazetecilik ve Yayıncılık A.Ş.'de Çalık Holding'in medya sektöründeki temsilcisidir. Ve Çalık Holding'in yönetim kurulu başkanı da Başbakan Erdoğan'ın damadı olan Berat Albayrak'tır.

İzleyicileri Kurtlar Vadisi dizisindeki tüm olayları gerçeğe eşleştirmesi, gerçek hayattaki kişilerin isimlerine benzer isimler kullanarak kurgulaması izleyici üzerinde inanılmaz bir etki bırakmasına da neden oluyordu. Önceden dizide seyrettiği olaylar karşısında gerçek hayatta örneğin bir haber bülteninde karşılaştığında hiç şaşırılmadan dizide verilen mesaj çerçevesinde değerlendirmeye almıştır. İlk olarak 25 Temmuz 2008'de açılan Ergenekon davası sürecinde yaşananlar, Kurtlar Vadisi Pusu dizisinin de ana temasını oluşturuyordu. Davanın tutuklu sanıklarından Emekli Yüzbaşı Muzaffer Tekin'de soruşturmanın dizi ile örtüştüğünü belirterek halkın bilincine önceden ekilen düşüncenin bu soruşturma ile hayata geçirildiğine vurgu yapıyordu(<http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=10364267>).

Devletin alacağı bir kararın ya da uygulayacağı yeni bir sistemin Kurtlar Vadisi ile "ekimi"ne bir örnekte Haziran 2010'da faaliyete geçen Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığıdır. 2003 yılında gösterime başlayan Kurtlar Vadisi dizisinin başkarakterleri olan Polat Alemdar da dizide

KGT adıyla bilinen Kamu güvenliği Teşkilatı'nın gizli görevlisi rolündedir. Tam yedi yıl öncesinde dizide gördükleri kurumun gerçek hayatta da kurulmuş olduğunu gören izleyici de dizinin gerçekleri anlattığına inanmaya da devam ediyordu. Hatta konuyla ilgili konuşan CHP Grup Başkanvekili Hakkı Süha Okay, "İstihbarata, sanki Kurtlar Vadisi ayarı yapılmaktadır" diyerek tepki göstermiştir(<http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=13531813>).

Yurtdışındaki Etkileri

Kurtlar Vadisi'nin yapımcısı Pana Film tarafından "Kurtlar Vadisi: Irak" isimli bir de sinema filmi çekilmişti. Filmde Irak'ta yaşananlara dikkat çeken yapımcılar, 2003 yılında Irak'ın Süleymaniye kentinde bulunan Türk askerlerinin başına Amerikan askerlerince çuval geçirilmesi olayının intikamını aldığı anlatılıyor. ABD'de ki dağıtıcı firma olan "Luminous Velocity Releasing", yaptığı açıklamada filmin yapımcısı Pana Film tarafından filmin geri çekildiğini duyurarak gösterimden kalktığını açıklamıştı. Ancak, filmin ABD'de gösterime girememesinin esas nedeninin dünyaca ünlü Yahudi kuruluşu ADL'nin, filmin Yahudi ve Amerikan karşıtı içeriğinin olduğunu gündeme getirdiği ve engellenmesinde de bu kuruluşun etkili olduğu öne sürülmüştü(<http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=5521720>).

Amerika'dan sonra Almanya'da da tepki alan film için Bavyera Eyaleti Başbakanı Edmund Stoiber sinema işletmecilerine filmi gösterimden kaldırmaları konusunda çağrıda bulunmasından kısa bir süre sonra, Almanya'nın en büyük sinema salonu zincirine sahip Cinemaxx yetkilileri de filmin kira sözleşmesinin bittiğini gerekçe göstererek yayından kaldırdıklarını açıklamışlardı(<http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=3975306>).

Amerikan kongresinde de tartışılan filmin dağıtımı ve satışı, Amerikalı askerlerin ve Iraklı Kürt grupların kontrolünde bulunan Irak'ın kuzey bölgesinde de yasaklandı(<http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=4056390>).

Kurtlar Vadisi'nin ilk sinema filmi olan "Kurtlar Vadisi: Irak"tan sonra yine sınırlarımız dışında gerçekleşen maceranın anlatıldığı "Filistin" versiyonu dünya basınında da oldukça ses getirmişti.

Filmin yankılarının en çarpıcı örneği, Avrupa Birliği (AB) Komisyonu'nun genişlemeden sorumlu üyesi Stefan Füle'nin yaptığı açıklamaydı. Komisyonun bağımsız üyesi Avusturyalı Franz Obeymayr'ın verdiği soru önergesini yanıtlayan Füle, "Kurtlar Vadisi: Filistin" filminin antisemitist ve ırkçı mesajlarla dolu olduğunu söyledi. AB'nin her türlü ayrımcılığı, ırksal veya din temelli nefret söylemlerini dolaylı yollarla yapılırsa dahi men ettiğini açıklayan Füle, "Bu yasalar tüm aday ülkelerin yerine getirmekle yükümlü olduğu müktesebatın bir bölümünü oluşturmaktadır" dedi(<http://www.internethaber.com/abden-kurtlar-vadisine-sert-suclama-3545604.htm>). Sadece bu önerge ve önergeye verilen cevap bile "Kurtlar Vadisi"nin içeriğinin kimler tarafından takip edildiğinin ve barındırdığı önemin anlatılması için yeterli olmaktadır.

Dizi, çeşitli bölümlerinde yer verdiği ünlü isimlerle de adını okyanus ötesine bile duyurmayı başarmıştı. Bunlardan bazıları Amerikalı ünlü oyuncuların Sharon Stone, Andy Garcia ve Billy Zane'dir.

Kurtlar Vadisi Pusu Dizisindeki Muro Karakteri ve AKP'nin "Kürt Açılımı"ndaki Rolü

Ünlü oyuncuların yanı sıra siyaset dünyasının ünlü isimlerinden KKTC Kurucu Cumhurbaşkanı olan Rauf Denktaş'ta dizide rol alan önemli isimlerden birisiydi. 3 Mart 2005 tarihinde yayınlanan dizinin 73'ncü bölümünde rol alan Denktaş, Kıbrıs sorunundan bahsederek 1974 Barış Harekâtını anlatıyordu. Türkiye ve KKTC basının yanı sıra özellikle Rum Kesiminde de dikkatle izlenen bölümü, Rum gazeteciler ve hükümet görevlileri de çevirmenler aracılığıyla takip etmişlerdi(<http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=301195>).

KURTLAR VADİSİ NEDİR?

Türkiye'de 22 Temmuz 2007 seçimleri öncesi yapılan bir araştırmada, siyasi içerikli programlar ile dizi filmlerin izlenme oranı karşılaştırılmış ve çarpıcı sonuçlar elde edilmiştir. 1 Haziran 2007 – 27 Haziran 2007 tarihleri arasında yapılan araştırmada ortalama 831 bin kişinin siyasi içerikli programları izlediği ortaya çıkmıştır. Yaklaşık 40 milyon seçmenin bulunduğu düşünüldüğünde seçmenin sadece %2'sinin seçim programlarına ilgi gösterdiği ancak buna karşın dizi filmlerin reytinglerini arttırdıkları görülmüştür. (<http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=6792622>).

Kurtlar Vadisi, 15 Ocak 2003'te Show TV'de "Bu bir mafya dizisidir" sloganıyla başlayan Türk yapımı politik-aksiyon dizisidir. 9 Haziran 2005 tarihinde üçüncü sezon finalinin ardından dördüncü sezona 6 Ekim 2005 tarihinde Kanal D'de başlayan dizi, 29 Aralık 2005 tarihinde sezon finalinin ardından sona ermiştir. Yapımcılığını Pana Film'in üstlendiği ve toplam 97 bölümden oluşan dizinin tekrar bölümleri halen Beyaz TV'de ve Kanal 7'de yayınlanmaktadır(http://tr.wikipedia.org/wiki/Kurtlar_Vadisi).

Tam 97 bölüm süren ve izlenme rekorları kıran "Kurtlar Vadisi" dizisinin ardından devam niteliğinde olan "Kurtlar Vadisi Terör" 18 Şubat 2007'de yayına başlamış ancak sadece iki bölüm yayınlandıktan sonra RTÜK tarafından yasaklanarak yayından kaldırılmıştır. Ana karakterleri aynı olan dizinin yerine, 19 Nisan 2007 tarihinde "Kurtlar Vadisi Pusu" isimli yeni bir dizi yayına başlamıştır(http://tr.wikipedia.org/wiki/Kurtlar_Vadisi_Pusu).

Reyting listelerinde yıllardır üst sıralarda yer bulan dizi, farklı dönemlerde de izleyici ilgisini kaybetmemeyi başarmıştır. Örneğin, 14 Mayıs 2009 itibarıyla, Kurtlar Vadisi Pusu, açık olan her beş televizyondan ikisinde izlenerek, dizinin tarihinin geleneğinin altı yıldır bozulmadığını göstermektedir. Dizinin bu tarihteki tabloya göre reytingi 16.7, izlenme payı (share) 41.2'dir, en yakın rakibinin bu değerleri ise sırasıyla 11.3 ve 26.6'dır. (Bkz: Ek-1)

Bu tarihten aşağı yukarı iki yıl önce, 17 Mayıs 2007'de Kurtlar Vadisi'nin rakipleri farklıdır, ilk ondaki haber bültenleri bile farklıdır, ancak dizinin yeri değişmemiştir. Yine birincidir, reytingi 12.8, izlenme payı ise 38.6'dır. (Bkz: Ek-2)

Yıllar önce, henüz genç bir diziyken ulaştığı başarı ise, tartışmasız en yükseğidir. 18 Kasım 2004 tarihli sonuçlar, reytingin 22.5'e, izlenme oranının ise 54.4'e ulaştığını göstermektedir ki, bu iki televizyondan birinde izlenmekten bile daha yüksek bir orana denk gelmektedir. Reyting listesinin ilk 10'undaki diğer programların hiçbiri, ana haber bültenleri dışında, artık devam etmemektedir. (Bkz: Ek-3)

Kurtlar Vadisi Pusunun, yayına başladığı tarih olan 19 Nisan 2007'den 11 Haziran 2009 tarihine kadar olan sürede üç sezonu Show TV'de, 24 Eylül 2009 – 3 Haziran 2010 tarihleri arasındaki dördüncü sezonu Star TV'de, 23 Eylül 2010 – 9 Haziran 2011 tarihleri arasındaki beşinci sezonu ATV kanalında yayınlanmıştır. 22 Eylül 2011 tarihinde TNT kanalında altıncı sezona başlayan dizi halen bu kanalda yayınına devam etmektedir.

Senaristliğini Bahadır Özdener ve Raci Şaşmaz'ın yaptığı ve başrollerini Necati Şaşmaz (Polat Alemdar), Gürkan Uygun (Memati), Kenan Çoban (Abdülhey), Erhan Ufak (Güllü Erhan), Ali Sürmeli (Şeref Zazaoglu), İpek Tenolcay (Nesrin Çakır), Neco (Mehmet Fikret Hazarbeyoğlu)'nun oynadığı dizide daha önce de belli sürelerle ünlü isimlerde rol almıştı. Tiyatrocu ve oyuncu Can Gürzap (Davut Tataroğlu), Tamer Yiğit (Ali Selçuk Toros), Selçuk Özer (Turan Kaçgar), eski mankenlerden Nefise Karatay (Ahu Toros), dönemin AKP'li bakanı Kürşat Tüzmen'in kardeşi Tarkan Tüzmen (Alper) dizide rol alan önemli isimlerden bazılarıdır.

Kurtlar Vadisi Pusu yayınlandığı her kanalda ve her dönemde izlenme rekorları kırmaya devam etti. Pusu, tüm izleyici hedef kitlesindeki ilk yüz program arasında %15,53'lük reyting oranı ve %39,96'lık izlenme payıyla yayınlandığı Perşembe gününü yine birinci olarak tamamlamıştı(<http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=12713831>).

Türk televizyonlarının efsaneleri arasında giren dizinin en önemli özelliği, ülke gündemindeki olayların anlatılmasıdır. Bazen bir olayın irdelendiği, bazen de dizide bahsi geçen konu sonradan ülke gündemine yerleştiğinde, izleyici de diziyi gerçeğe ilişkilendirmeye başlamıştır. Nitekim Hürriyet gazetesi yazarlarından Yılmaz Özdil 29 Şubat 2008 tarihli köşe yazısında, toplumumuzun medyada gündeme gelen konuları nasıl dizi penceresinden değerlendirdiğini şu sözlerle anlatmıştır: “Adnan Menderes'in, Deniz Gezmiş'in nasıl asıldığını Hatırla Sevgili'den öğreniyoruz... Derin devleti, Ergenekon'u, Kurtlar Vadisi'nden... TMSF tarafından bankasına el konulan işadamı, Sevgili Dünürüm'de... Türk-Yunan ilişkilerini de, Yabancı Damat yumuşatmıştı zaten”(<http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=8339821>).

İzleyiciye dizi yoluyla “ekilen” düşünceler, mesajı iletenler tarafından sonrasında “mahsul” olarak toplanıyor. Burada öne çıkan ise dizideki karakterlerin izleyici üzerindeki etkisidir. Malum dizide en etkin karakterler Polat Alemdar ve ekibini oluşturan kişiler. Ancak ekranda çok görünmese de söylemleri, hayata bakışı ve bazen de esprileriyle dikkat çeken karakterler de dizinin hassas noktalarını yani mesaj kısımlarını oluşturuyorlardı. Polat Alemdar'ın babası olan Ömer baba (Emin Olcay), boş zamanlarında küçük antikacı dükkânında ebru sanatı ile uğraşan, sohbetlerinde dini hikâyeler anlatan, beyaz sakallı bir karakterdir. Kuşkusuz Ömer baba, büyük çoğunluğunu Müslümanların oluşturduğu ve dini hassasiyetlerin yüksek olduğu toplumumuzda verdiği mesajlarla dizinin önemli dinamiklerinden biri olduğunu da göstermiştir. Öyle ki, bir röportajında “Ömer Baba” karakterinin üzerine yapıştığını ve bundan son derece rahatsızlık duyduğunu dile getirmiştir. 46 yıllık oyunculuk yaşantısının içerisinde 8 senesinin Kurtlar Vadisi içerisinde geçtiğini anlatan Emin Olcay, geriye kalan 38 senede yaptıklarıyla değil “Ömer Baba” karakteriyle anılmasının ne kadar rahatsızlık verdiğini vurgulamıştır(<http://www.hurriyet.com.tr/magazinhatti/18078863.asp>).

MURO VE İÇİNDEKİ İNSAN SEVGİSİ

Muro (Mustafa Üstündağ) da dizideki önemli karakterlerden birisidir. Muro, Kurtlar Vadisi Pusu'nun 11 Ekim 2007 tarihinde yayınlanan 13. Bölümünde diziyeye dâhil olmuştur.

Terör örgütünün Irak'ın kuzeyindeki yapılanmasından, dizide ülkemizin önde gelen ailelerinden birini temsil eden Karacadağlar ailesine gönderilen ancak Polat Alemdar tarafından el konulan 50 milyon dolar'ı geri alabilmek için Karacadağlar'ın illegal işlerini yürüten Bedri Fincancı (Volkan Özgömeç) tarafından çağrılan Muro, terör örgütünün şehir yapılanmasından sorumludur. Diziyeye dâhil olduğu 13. Bölümden itibaren gaddarlığı ve acımasızlığı ile çizdiği terörist profili ile Muro, okul önlerinde çocuklara uyuşturucu sattırmasından, insan kaçakçılığına, Polis-Asker her türlü devlet görevlisini öldürmekten, gençlere ideolojik eğitimle birlikte silahlı eylemlere hazırlayan ve karşı çıkanları gözünü kırpmadan öldürebilen çok yönlü terörist tipidir. Ancak dizi ilerledikçe sert ve acımasız terörist yerini sempatik, esprili ve içi insan sevgisiyle dolu ılımlı sosyalist bir karaktere bıraktığı gözlemlenmiştir.

Muro'nun dizide gösterdiği değişim, söylemlerine ve dizide görüldüğü anlarda arka plandaki müziğe dahi yansımıştır. Sert ve ciddi konuşmalar yerini esprilere bırakmış, Kürt terörist karakteri olan Muro'nun görüldüğü doğu/güneydoğu ezgileri duyulurken değişim sonrasında daha ritimli müzikler duyulmaya başlamıştır. Dizide kaldığı süre boyunca özellikle değişim gösterdikten sonra izleyici tarafından oldukça sevilen Muro karakteri için birde sinema filmi çekilmiştir.

Ömer Lütfi Mete, Bugün gazetesindeki köşesinde Muro karakteri ile verilmeye çalışılan mesajın, eli kanlı terör örgütünün devlet düşmanı olmaktan çıkarılarak sadece bir suç örgütüne dönüştürülmesi olduğunu söylemiştir. Mete, "aslında terör örgütü üyeleri gerçekte birer suç makinesi olsalar bile yine de bizim insanlarımızdır" algısının oluşturularak masumlaştırmaya çalışıldığını anlatmıştır(<http://www.moralhaber.net/haber-yorum/kurtlar-vadisi-muro-ile-ne-mesaji-veriyor/>).

Değişim gösterdikten sonra dilinden düşürmediği "Nalet olsun içimdeki insan sevgisine" sözüyle akıllarda yer eden Muro için çekilen sinema filminin de tam ismi "Muro: Nalet olsun içimdeki insan sevgisine"dir. İçinde insan sevgisi olan terörist imajı ve vermeye çalıştığı mesaj, Vatan gazetesi yazarlarından Yiğit Bulut'un da dikkatini çekmiştir.

Yiğit Bulut, Muro filminin devlet tarafından engellenmesi gereken bir film olduğunu söylerken şu ifadeleri kullanmıştır:

"Kurtlar Vadisi dizisinde Muro isimli, bölücü örgütün İstanbul sorumlusu olarak başkan sıfatıyla iş yapan bir karakter var. Bu arkadaş senaristler tarafından son derece sempatik bir hale getirilmiş. Konuşmaları komikleştirilmiş, kültürel izler taşıyan zekâ izlenimleri bırakan şekilde tasarlanmış. Terör örgütü üyesi olmayı son derece sempatik hale getiren bu karakter, şimdi tek başına film oluyor. Dizide görünmesi bile bence psikolojik harekât kapsamında devletin güvenliği açısından değerlendirilmesi gereken Muro karakteri, taraftar ve sempati toplamaya devam ediyor ve filmi yapılıyor"(<http://www.haber7.com/haber/20080825/Devletten-ricasi-Muronun-filmini-durdurun.php>).

Bu önemli karakter, 11 Ekim 2007'de katıldığı diziden, 1 Ekim 2009 tarihinde yayınlanan 65. Bölümde; Gladio'nun Türkiye'de ki 1 numaralı ismi ve İsrail ile Avrupa arasındaki Amerika'nın iletişimini sağlayan kişi olarak gösterilen Aron Feller (Osman Soykut) tarafından ilaçla uyuşturulup üzerine patlayıcı yerleştirilerek er ve erbaşların gittiği bir çay bahçesinde patlatılarak öldürülmüştür. Muro'nun yardımcılarında Yıldırım (Eray Türk) 59. bölümde, Çeto (Şefik Onatoğlu) 65. bölümde elinden kibrit kutusu düşmeyen ve Aron Feller'in dolayısıyla Amerika'nın işbirliği içindeki psikopat bir karakter olan Cevat Akarsu (Şekip Taşpınar) tarafından yakılarak öldürülmüşlerdir.

AKP VE KÜRT AÇILIMI

AKP'nin iktidara geldiği 2002'den beri en çok tartışılan konusu şüphesiz "Kürt Açılımı" ya da "Demokratik Açılım" adını verdiği projedir. Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın ilk kez 12 Ağustos 2005 tarihinde Diyarbakır'daki konuşmasında dile getirdiği "Kürt Sorunu" ile ülke gündemini oluşturmuş ve tüm Türkiye'yi merak içinde bırakmıştır(<http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/haber.aspx?id=10180751&yazarid=215>).

Medyasından muhalefetine, herkes bu "sorun"u konuşuyordu. Bunun arkasından ne gelecekti? O tarihte çok konuşuldu ancak uzun zaman hükümetten ne bir açıklama, ne bir plan ne de bir icraat gelmemiştir. Başbakan'ın dile getirdiği bu "sorun" güneydoğu dışında ilk başta tepkilere neden olmuştu. Ak Parti yönetimi, ilk başlarda "Kürt Açılımı" adını verdiği projeyi sonrasında yumuşatarak "Demokratik Açılım"a dönüştürmüştür. Bu süre içerisinde gündem çoğu kez değişmiş ve muhalefetin ısrarlarına rağmen herhangi bir şekilde iktidar tarafından bu "açılım"ın içeriği konusunda herhangi bir açıklama yapılmamıştır.

Bu sessizlik ve belirsizlik Temmuz 2009'a kadar sürmüş, sonrasında açılım ile ilgili gelişmeler ardı ardına gelmeye başlamıştır. Başbakan Erdoğan 23 Temmuz 2009'da yaptığı konuşmasında, "Kürt Açılımı"nın resmen başlattıklarını açıklamıştır. Suriye ziyareti öncesi Esenboğa Havalimanında yaptığı konuşmada açılımın adının ne olduğunun önemli olmadığını da belirten Erdoğan, "İster Kürt Sorunu deyin, ister Güneydoğu Sorunu, isterse Kürt Açılımı, ne dersek diyelim biz bu çalışmayı başlattık" diyerek hükümet olarak Kürt Açılımı ile ilgili ilk adımı attıklarını göstermiştir(<http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=12129354>).

Açılımın diğer adımları merakla beklenirken, 1 Ağustos 2009 tarihinde Ankara Polis Akademisinde "Kürt Çalıştay" gerçekleştirilmiştir(<http://www.ntvmsnbc.com/id/24988285/page/2/>).

Polis Akademisindeki "çalıştay"a katılan isimler de birbirinden ilginç ve önemli isimlerdi. AKP'li İçişleri Bakanı Beşir Atalay, AKP'ye yakınlığıyla bilinen gazetecilerden Yeni Şafak yazarı Fehmi Kuru, Haber Türk yazarı İhsan Bal, Zaman-Türkiye-Yeni Şafak ve son olarak da Star gazetesinde yazan Mustafa Karaalioglu, Sabah yazarı Okan Müderrisoğlu, Yeni Şafak yazarı Ali Bayramoğlu, Milli Gazete'den Star'a geçen Nasuhi Güngör, 1993 yılında "Öcalan ve Burcak"la Kürt Sorunu" kitabının da yazarı olan Radikal yazarı Oral Çalışlar çalışmaya katılan gazetecilerden bazılarıdır. Katılımcılardan dikkat çeken iki önemli isim daha vardı. Bunlar, Polis Akademisi Başkanı Prof. Dr. Zühtü Arslan ve Başbakanlık Danışmanı İbrahim Kalın'dır. Aynı

Kurtlar Vadisi Pusu Dizisindeki Muro Karakteri ve AKP'nin "Kürt Açılımı"ndaki Rolü

zamanda Anayasa hukukçusu da olan Prof. Dr. Zühtü Arslan, AKP'nin sivil anayasa taslağını da hazırlayan kişidir. Taslaktan sonra Polis Akademisi Başkanlığına getirilmiştir.

Başbakanlık Danışmanı İbrahim Kalın ise SETA olarak bilinen Siyaset Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı'nın kurucusudur. SETA'nın "bilgi paylaşımı" yaptığı "kardeş" kuruluşlardan birisi de Amerikan Düşünce kuruluşlarından Stratfor'dur. Stratfor ayrıca ABD'nin istihbarat birimlerine bilgi satan kuruluş olarak da bilinmektedir(<http://www.aktifhaber.com/ibrahim-kalinin-derin-baglantilari-570174h.htm>).

Çalıştay'a katılan, hem Stratfor hem SETA hem de medya bağlantılı son isim de Taraf gazetesi yazarı Mithat Sançar'dır. Taraf Gazetesi, Wikileaks'in Türkiye'de ki tek "bilgi paylaştığı" ortağıdır. Wikileaks'in Türkiye haberleri sadece Taraf'ın manşetlerinde çıkmaktadır.

Diziler, toplantılar, çalıştaylar derken iyice gündeme yerleşen ve hatta sıradanlaşan "açılım"a karşı halkın bakışı da araştırma şirketlerince incelenerek değerlendirilmiştir. A&G Araştırma Şirketi'nin yaptığı araştırma 7 bölgede, 11 ilde ve 1.260 denekle yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya göre; DTP seçmeninin %94,2'si, AKP seçmeninin %61,9'u Kürtçe isim kullanılmasına "evet" derken, katılımcılar 'Bölünme endişesi taşıyor musunuz?' sorusuna 45,4 'evet' derken, yüzde 54,6 'hayır' cevabını vermiştir. Ankete katılanlardan 'annem ve Babam Kürt' diyenlerin %66,7'si dağdaki PKK'lılara af fikrine 'evet' derken, Diyarbakır'da yaşayanların %83,7'si bu fikre 'evet' demiştir. İlginç sonuçlardan birisi ise terör örgütü lideri Abdullah Öcalan'ın affı ile ilgili sorulardı. Genel katılımcılara göre Öcalan'ın affına 'hayır' diyenler %87,1 iken, Diyarbakır'da yaşayanların %61,9'u ve DTP seçmeninin %76,5'i Öcalan'ın affına 'evet' cevabını vermiştir(http://aksam.medyator.com/2009/08/26/haber/guncel/6208/bolunmekten_korkmuyoruz_ayrilmaya_karsiyiz.html).

Açılım kapsamında atılan karşılıklı adımlardan biri de terör örgütü lideri Abdullah Öcalan'ın çağrısı ile Irak'ın kuzeyindeki Kandil ve Mahmur kamplarından gelecek olan ve Habur sınır kapısından girmesi beklenen 34 kişilik PKK'lı grubu sorgulamak üzere 4 kişilik özel yetkili savcı grubu Şırnak'a gönderilmişti(<http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=12721386>). Ancak, Habur sınır kapısından giriş yapan 34 PKK'lı terörist sınır kapısında özel yetkili savcılar tarafından sorgulanarak serbest bırakıldı. Serbest bırakıldıktan sonra DTP otobüsüne bindirilen PKK'lılar davul zurna eşliğinde zafer işaretleriyle şehir turu attı(<http://webtv.hurriyet.com.tr/2/963/0/1/hepsi-serbest-birakildi.aspx>).

Görüntüler için Ak Parti grubunda konuşan Başbakan Recep Tayyip Erdoğan: "Habur Sınır Kapısında yaşanan manzara karşısında umutlanmamak mümkün mü? Bu bir umuttur. Türkiye'de iyi, güzel şeyler, umut verici gelişmeler oluyor. Bunu son derece olumlu ve sevindirici bir gelişme olarak gördüğümü ifade etmek istiyorum" derken, sürecin terör örgütü lideri Öcalan ile birlikte yürütülmesine de tepki gösterenlere karşı "11-12 yıldır orada değil miydi? Niçin böyle bir adım atılmadı" diyerek Abdullah Öcalan ile ortak hareket ettiklerini de kabul etmiş oluyordu(<http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=12738491>).

Başbakan Erdoğan'ın ağzından çıkan her kelimeyi sorgulamadan benimseyen AKP seçmeni ve yöneticilerinin bu tutumu Başbakan'ın ve üst yönetiminin işini oldukça kolaylaştırıyordu. Buna en güzel örneği, Star TV'nin el değiştirmesinden önce Star Ana Haber ekibinden Osman

Terkan'ın gündemin sıcak konuları hakkında halka sorular sorduğu bölümlerdir. 11 Şubat 2011 tarihli Star Ana Haber bülteninde, dönemin CHP Genel Sekreteri Prof. Dr. Süheyl Batum'un Türk Silahlı Kuvvetleri hakkında "Koca bir askeri yıktılar. Koca bir asker derken meğer kâğıttan kaplanmış o da" sözlerini ve Başbakanla olan tartışmalarını halka sormuş ve ilginç yanıtlar almıştır. "Bu tartışmada kim haklı?" diye soran Terkan'a "Konuyu bilmiyorum ama kesinlikle Başbakan haklıdır" yönünde cevaplar verilmesi, ne söylendiğinin değil kimin söylediğinin önemli olduğunun küçük bir örneği gibidir.

AKP Aydın İl Başkanı İsmail Hakkı Eser, 14 Kasım 2008'de yaptığı bir konuşmada "Recep Tayyip Erdoğan bizim için ikinci Peygamber gibidir" diyecek kadar Başbakan'ı içselleştirmiş ve kendince yüceltmeye çalışmıştır.([http://www. radikal.com.tr/Radikal.aspx?aType=RadikalDetayV3&ArticleID=926033&Date=13.03.2009&CategoryID=78](http://www.radikal.com.tr/Radikal.aspx?aType=RadikalDetayV3&ArticleID=926033&Date=13.03.2009&CategoryID=78)).

Bir başka örnek ise Denizli'de eşi emekli imam olan ev kadını Fatma Durmuş'un yazdığı 'İlahilerle Hakka Çağrı' adlı şiir ve ilahi kitabıydı. Diyanet tarafından da onaylanan kitabın içindeki en dikkat çekici bölüm olan 'Tayyibim' isimli şiirde şöyle deniliyordu:

"Suçun şiir değil, dini yaşamak. Tayyib'im nerededir bu eşitlik. Bütün sevdikleri sarhoşluk, pislik. Deniz kıyısından bizler tiksindik. Nüfus cüzdanımızda dinimiz İslam, yaşayışta dinimiz Hristiyan. Nerede Necmettinler, Menderesler. Şart koşmuşlar leylek gibi açmayı, sindirmişler bunlar bizim atalarımızı. Suçun şiir değil, dini yaşamak. Tayyip Allah yolunun bekçisidir. Tayyib'i üzme Allah'ı üzme. Sevenlerini üzme de aynıdır"(<http://www.medyafaresi.com/haber/12352/guncel-tayyibi-uzmek-allahi-uzmektir-camide-dagitilan-kitaptan-sok-satirlar.html>).

Tayyip Erdoğan'ın açılımla ilgili çeşitli dönemlerde yaptığı organizasyonların en katılımlısı sanatçılarla yaptığı "açılım kahvaltısı" idi. Sinema ve sahne sanatçılarıyla kahvaltıda, radyocularla da öğleden sonra bir araya gelen Erdoğan'ın davetine önemli isimler katılmıştı. DTP Milletvekili ve aynı zamanda oyuncu ve senarist olan Sırrı Süreyya Önder, Kurtlar Vadisi Pusu dizisinin başrol oyuncusu ve Polat Alemdar karakterini canlandıran Necati Şaşmaz, Kurtlar Vadisi Pusu dizisinde Zaza karakterini canlandıran Ali Sürmeli'de toplantıda bulunan isimlerden bazılarıydı(<http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=14169801>).

SONUÇ

Birleştirme yerine ayrıştırma, uzlaşma yerine kutuplaştırma siyasal rantın bir arada tuttuğu politikaların başında gelmektedir. Seçmen kitlesine hitap edebilmek, aidiyet duygusunu harekete geçirmek için radikal çıkışlar yapmak medyada yer bulmanın en kolay ve etkili yoludur. Bu yolu da en iyi kullanan siyasetçiler kitleleri, toplulukları bazen de bir coğrafyayı ötekileştirmede hiçbir mahsur görmezler. Ağızlarından çıkabilecek bir kelimenin, sempaticanları arasında nasıl bir infial uyandıracığına bakmadan, seçimi kazanmak veya daha ön planda olabilmek adına sonucunda da hedefledikleri gerek ekonomik gerekse manevi çıkarlara ulaşabilmektedirler.

Kurtlar Vadisi, yayınlandığı yıllar içinde toplamda yüzlerce bölüm eden dizileri, sinema filmleri, ses getiren onlarca karakteri, diyalogları, işlediği öyküleriyle çok geniş bir külliyat oluşturan bir dizi ve sinema serisi haline gelmiştir. Böyle bir eserin ülkenin siyasal gündemiyle

Kurtlar Vadisi Pusu Dizisindeki Muro Karakteri ve AKP'nin "Kürt Açılımı"ndaki Rolü

ilişkilerini incelemek, ilginç ve zengin sonuçlara yol açabilmiştir. Hatta, çalışmaya başlarken tahmin edilenden daha da çeşitli bir siyasal gündem panoramasının Kurtlar Vadisi üzerine yansıdığı görülmüştür.

Kurtlar Vadisi siyasal gündemi, herhangi bir diziden çok daha yakından takip etmekte, sık sık gerçek karakterleri kullanıp, politik söyleminde gerçekte yaşanmış olaylara birebir başvuruda bulunmaktan çekinmemektedir. Kurtlar Vadisi'nde gerçekte kurmaca o kadar iç içe girmiştir ki, örneğin Irak'ta yaşanan "çuval olayı", yaşandığı gününe kadar, ya da Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti eski Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş, kendisi olarak, kendi sözleriyle dizide yer alabilmektedir. Ya da dizinin senaristi, "Cinayetlerle Türkiye'yi karıştırmayı ve bölmeyi amaçlayan 'derin çeteler'in röntgenini çektik" diyebilmektedir. Bu ve benzeri gerçeğe dayanan bilgilerin, sürükleyici bir kurmaca hikâye içinde, bir haber bülteninin içinde olduklarından çok daha ilgi çekici oldukları ortadadır. Dolayısıyla, Kurtlar Vadisi'nin "haberci" yanının, hiç de küçümsenmeyecek kurmaca bir dizinin içindeki gerçeklik kırıntıları diyerek yabana atılmayacak kadar önemli ve etkili olduğu bir gerçektir. Kurtlar Vadisi'nin politik söylemini incelemek de ayrıca ilginç sonuçlar vermiştir. Bu çalışmada, ülkenin siyasal gündemi deyince akla gelen en güncel gelişmeler içinde "Kürt açılımı" başta olmak üzere, "milli güvenlik" vurguları gibi milliyetçi kavramlarla bağlantılı gelişmeler ele alınmıştır. Bunlara Kurtlar Vadisi'nin verdiği tepki, yukarıda belirtildiği gibi Muro örneğinde özellikle dikkat çekicidir.

Muro, öyküsünün basitliği, sol karşıtı ideolojik duruşu, düşük seviyedeki mizahıyla birçok eleştirisinin konusu olabilirse de, Kürtlere bakış bakımından, özellikle eski Kurtlar Vadisi eserleri göz önüne alındığında, en doğrudan ifadeyle bir "açılım"a denk gelmektedir.

Dizinin 11 Ekim 2007 tarihinde yayınlanan 13. Bölümünde kadroya dâhil olan ve karakterin öldürüldüğü 1 Ekim 2009 tarihine kadar en dikkat çekici değişim Muro karakterinde yaşanmıştır. Çizdiği acımasız terörist çizgisinden zamanla çıkarak içi insan sevgisiyle dolu biri haline gelen Muro, esprileri ve mimikleriyle izleyici tarafından çok sevilen karakter olmuştur. "En sevilen terörist" olan Muro sayesinde, özellikle Ak Parti seçmeni açılım konusunda yaşanan tüm gelişmeleri desteklediklerini yapılan anketlerle ve araştırmalarla göstermiştir. Bunda Başbakan'ın retoriği ve seçmen üzerindeki etkisi de büyük pay sahibidir.

Burada varılabilecek en önemli sonuç, Kurtlar Vadisi ile siyasal gündem arasındaki ilişkinin, oldukça öğretici olduğudur. Geniş anlamıyla, izleyici, siyasal gelişmeleri, hangi ideolojik pencereden değerlendiriyor, yorumluyorsa, diziden çıkardığı sonuçların da buna benzer sonuçlar olmaması için bir neden yoktur. Kurtlar Vadisi'nin politik söyleminin anlamı, dizi ve filmlerin kendilerinin birer politik olgu olmalarında yatmaktadır.

EKLER

EK - 1

14 MAYIS 2009 TARİHLİ REYTING TABLOSU

Program Adı	Tipoloji	Kanal Saat RT	SH
1 KURTLAR VADISI PUSU	Serials Turkish	SHOW21:41 16,7	41,2
2 ASK-I MEMNU	Serials Turkish	KAND20:31 11,3	26,6
3 TEK TURKIYE	Serials Turkish	STV 19:59 9,9	25,1
4 PARMAKLIKLAR...	Serials Turkish	ATV 21:00 6,0	14,0
5 ASK-I MEMNU (OZET)	Serials Turkish	KAND20:03 5,9	19,1
6 KURTLAR VADISI(OZET)	Serials Turkish	SHOW20:02 5,4	14,4
7 STAR HABER	Newscast	STAR 19:33 4,7	18,2
8 TEK TURKIYE (OZET)	Serials Turkish	STV 19:42 4,3 16,8	
9 GUNUN OLAYI	Newscast	STAR 18:50 3,4	16,3
10 ANA HABER	Newscast	SHOW19:04 3,3	15,1

Reyting Listesi (t.y). www.medyatava.net (6 Eylül 2009)

EK -2

17 MAYIS 2007 TARİHLİ REYTING TABLOSU

Program Adı	Tipoloji	Kanal Saat RT	SH
1 KURTLAR VADISI PUSU	Serials Turkish	SHOW21:56 12,8	38,6
2 DOKTORLAR	Serials Turkish	SHOW20:00 7,9	24,2
3 YERSİZ YURTSUZ	Serials Turkish	ATV 20:03 5,9	17,6
4 ARKA SOKAKLAR (TKR)	Serials Turkish	KAND20:03 4,7	14,3
5 KADER	Serials Turkish	STAR 22:09 3,7	11,8
6 KAYBOLAN YILLAR	Serials Turkish	STAR 19:56 3,6	11,1
7 SAGIR ODA	Serials Turkish	KAND21:58 3,4	10,5
8 ANA HABER BULTENI	Newscast	KAND18:57 3,1	16
9 BEBEGİM.	Serials Turkish	ATV 22:31 3	10,5
10 KANAL 7 HABER SAATI	Newscast	KAN7 18:28 2,8	16,1

Kurtlar Vadisi Pusu Dizisindeki Muro Karakteri ve AKP'nin "Kürt Açılımı"ndaki Rolü

EK – 3

18 KASIM 2004 TARİHLİ REYTING TABLOSU

Program Adı	Tipoloji	Kanal Saat RT	SH
1 KURTLAR VADISI	Serials Turkish	SHOW21:25 22,5	54,4
2 KURTLAR VADISI(OZET)	Serials Turkish	SHOW20:15 12,9	31,5
3 ANA HABER BULTENI	Newscast	SHOW18:58 7,5	20,4
4 ANA HABER BULTENI	Newscast	ATV 18:59 6,5	17,5
5 SIHIRLI ANNEM (TKR)	Serials Turkish	KAND17:36 6,2	19,3
6 SPOR SAYFASI	Sport News	SHOW20:06 6	15,6
7 COCUGUN VAR...	Serials Turkish	TGRT 19:48 5,8	14,7
8 ANA HABER BULTENI	Newscast	KAND18:58 5,7	15,5
9 EN KOMİK AN (TKR)	Humour	SHOW17:50 5,4	16,4
10 SIRLARA YOLCULUK	Reality Show	STAR 20:00 5,2	12,8

KAYNAKÇA

- “AB'den Kurtlar Vadisi'ne Sert Suçlama”, <http://www.internethaber.com/abden-kurtlar-vadisine-sert-suclama-3545604.htm>, 19.04.2012
- “ABD Kongresi'nde Kurtlar Vadisi Irak Filmi Tartışıldı”, <http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=4056390>, 07.05.2012
- “AKP”lı Başkan, Erdoğan İçin İkinci Peygamber Dedi İddiası”, <http://www.radikal.com.tr/Radikal.aspx?aType=RadikalDetayV3&ArticleID=926033&Date=13.03.2009&CategoryID=78>, 14.05.2012
- Arık, B.M. (2011). “Medyada Şiddet “Aşırılıktan Medet Umma Hali”nin Bir Sonucudur”. Kamuda Sosyal Politika. Vol.19, 12-15
- “Arkadaşını Bıçakla Öldüren Liseliden Düşündüren İtiraf”, <http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=306333>, 02.05.2012
- “Ayak Oyunları”, <http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=8373532>, 02.05.2012
- “Bölünmekten Korkmuyoruz Ayrılmaya Karşımız”, http://aksam.medyator.com/2009/08/26/haber/guncel/6208/bolunmekten_korkmuyoruz_ayrilmaya_karsiyiz.html, 09.05.2012
- “Bütün PKK'lılara Dönün Çağrısı”, <http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=12738491>, 14.05.2012
- “CHP: İstihbarat'a Kurtlar Vadisi Ayarı Yapılıyor”, <http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=13531813>, 19.04.2012

- “Çakır Ölmedi Kalbimizde Yaşıyor! Gazeteye Ölüm İlanı Verdiler”, <http://www.medyafaresi.com/haber/12644/televizyon-cakir-olmedi-kalbimizde-yasiyor-gazeteye-olum-ilan-verdiler.html>, 02.05.2012
- Çandar, C. (2008), “Başbakan ve Diyarbakır 12 Ağustos 2005-21 Ekim 2008”, <http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/haber.aspx?id=10180751&yazarid=215>, 14.05.2012
- “Devletten Ricası: Muro’nun Filmini Durdurun”, <http://www.haber7.com/haber/20080825/Devletten-ricasi-Muronun-filmini-durdurun.php>, 10.05.2012
- Erdoğan, İ. (1998). “Gerbner’in Ekme Tezi ve Anlattığı Öyküler Üzerine Bir Değerlendirme”. Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi. 1/2 Yaz, 149-180
- Gerbner, George (1982), “Charting the Mainstream: Television’s Contributions to Political Orientations”, *Journal of Communication*, 32 (2). S. 100’den Hasan H. Taylan, *Televizyon Programlarındaki Şiddetin Yetiştirme Etkisi*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Vol.26 (2011), s. 357. (Sözkonusu bilgiyi Taylan, Signorielli’nin kitabından aktarmaktadır.)
- Güngör, N. (2011), “İletişim Kuramlar Yaklaşımlar”, Ankara: Siyasal Kitabevi
- “Hepsi Serbest Bırakıldı”, <http://webtv.hurriyet.com.tr/2/963/0/1/hepsi-serbest-birakildi.aspx>, 07.05.2012
- “Bana Ömer Baba Demek Hakarettir”, <http://www.hurriyet.com.tr/magazin/magazinhatti/18078863.asp>, 24.05.2012
- “İbrahim Kalın’ın Derin Bağlantıları?”, <http://www.aktifhaber.com/ibrahim-kalinin-derin-baglantilari-570174h.htm>, 14.05.2012
- “İktidar Dizilerde Siyasal Programlar Çok Geride”, <http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=6792622>, 19.04.2012
- “Kıbrıslılar Vadi’ye Kilitlendi”, <http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=301195>, 19.04.2012
- “Kurtlar Vadisi”, http://tr.wikipedia.org/wiki/Kurtlar_Vadisi, 19.04.2012
- “Kurtlar Vadisi ABD’de Gösterime Giremedi”, <http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=5521720>, 07.05.2012
- “Kurtlar Vadisi İddianameyle Örtüşüyor”, <http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=10364267>, 02.05.2012
- “Kurtlar Vadisi, Muro İle Ne Mesajı Veriyor?”, <http://www.moralhaber.net/haber-yorum/kurtlar-vadisi-muro-ile-ne-mesaji-veriyor/>, 19.04.2012
- “Kurtlar Vadisi Pusu”, http://tr.wikipedia.org/wiki/Kurtlar_Vadisi_Pusu, 19.04.2012
- “Kurtlar Vadisi’ne Cinemaxx Yasağı”, <http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=3975306>, 07.05.2012

Kurtlar Vadisi Pusu Dizisindeki Muro Karakteri ve AKP'nin "Kürt Açılımı"ndaki Rolü

- "Kurtlar Vadisi'ne Kalbi Dayanmadı", <http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=215536>, 19.04.2012
- "Kürt Açılımını Başlattık", <http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=12129354>, 07.05.2012
- "Kürt Çalıştayında Gazeteciler Ne Konuştu?", <http://www.ntvmsnbc.com/id/24988285/page/2/>, 14.05.2012
- "Ölen Dizi Kahramanı İçin Saygı Duruşu", <http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=218199>, 02.05.2012
- Özdil, Y. (2008), "YÖK Başkanı'nın Burcu Ne Acaba?", <http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=8339821>, 19.04.2012
- "Perşembe'nin Galibi Yok", <http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=12713831>, 19.04.2012
- "Ruhsatsız Evimi Değiştireceğim", <http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=318235>, 19.04.2012
- Simavi, E. (1988). "Sayın Başbakan", Hürriyet Gazetesi, 19 Nisan 1988. (Başbakan Turgut Özal'a hitaben sürmanşetten yayınlanan Mektup).
- "Silopi'ye Özel Yetkili 4 Savcı Gönderildi", <http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=12721386>, 07.05.2012
- Signorielli, N. (2005), Violence in the Media: A Reference Handbook, ABC Clio inc., Santa Barbara, California. S. 19'dan Hasan H. Taylan, Televizyon Programlarındaki Şiddetin Yetiştirme Etkisi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Vol.26 (2011), s. 357. (Söz konusu bilgiyi Taylan, Signorielli'nin kitabından aktarmaktadır.)
- Taylan, H.H. (2011). "Televizyon Programlarındaki Şiddetin Yetiştirme Etkisi". Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. Vol.26, 355-367
- "Tayyib'i Üzmek Allahı Üzmektir! Camide Dağıtılan Kitaptan Şok Satırlar", <http://www.medyafaresi.com/haber/12352/guncel-tayyibi-uzmek-allahi-uzmektir-camide-dagitilan-kitaptan-sok-satirlar.html>, 14.05.2012
- "Türkiye'de Okuma ve İzlenme Oranları", <http://istatistikler.net/izleme.html>, 02.05.2012
- "Yerel Gazetede Kurtlar Vadisi'ne Teşekkür İlanı", <http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=5921651>, 02.05.2012
- "Yılmaz Güney'e Kulak Verseydik Farklı Olurdu", <http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=14169801>, 19.04.2012